ЗАУВАЖЕННЯ
до проекту рішення Запорізької обласної ради
«Про звернення депутатів Запорізької обласної ради до Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України стосовно порушення конституційних прав щодо безпечного довкілля для життя і здоров'я мешканців м. Запоріжжя та посилення відповідальності за порушення вимог природоохоронного законодавства»

За результатом експертизи проекту рішення, поданого на розгляд сесії обласної ради депутатами ради, управління юридичного забезпечення діяльності ради виконавчого апарату обласної ради звертає увагу на таке.

За змістом проекту рішення, ним передбачається скерувати звернення депутатів обласної ради до Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України стосовно порушення конституційних прав щодо безпечного довкілля для життя і здоров'я мешканців м. Запоріжжя та посилення відповідальності за порушення вимог природоохоронного законодавства, в якому порушуються питання необхідності, зокрема:

1) встановлення процедури перегляду рішень щодо видачі дозволів на викиди, призупинення дії дозволів на викиди **промисловими підприємствами 1 групи** у разі недотримання стандартів якості повітря у населеному пункті та невиконання заходів з охорони атмосферного повітря, передбачених дозволом на викиди;

2) термінової імплементації Директиви 2010/75/ЄС про промислове забруднення і розробки порядку отримання інтегрованого екологічного дозволу та врегулювання умов інтегрованого екологічного дозволу відповідно до Директиви 2018/1/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15.01.2008 про комплексне запобігання і контроль забруднення;

3) забезпечити технічну спроможність імплементації вимог Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи щодо проведення моніторингу якості атмосферного повітря;

10) посилити відповідальність за порушення термінів реалізації природоохоронних заходів підприємствами шляхом **призупинення дії дозволів на викиди.**

Управління юридичного забезпечення діяльності ради виконавчого апарату обласної ради підтримує заявлену авторами проекту рішення мету, водночас звертає увагу, що окремі положення проекту не відповідають Конституції України, іншим законам України, принципу доцільності та обґрунтованості, з огляду на наступне.

Відповідно до статті 40 Конституції України усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк. При цьому стаття 19 Конституції України встановлює, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Тому слід дійти висновку, що вимоги стосовно зобов'язання відповідних органів та посадових осіб здійснити певні дії мають бути звернені лише в межах тих повноважень, які надані таким органам та посадовим особам чинним законодавством.

Відповідно до статті 102 Конституції України Президент України є главою держави і виступає від її імені. Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Визначені у статті 106 Конституції України повноваження Президента України є вичерпними і зобов'язання глави держави надавати відповідь на звернення в цій статті Конституції України не передбачено.

Зазначене також підтверджується позиціями Конституційного Суду України, викладеними в рішеннях від 10 квітня 2003 року №7-рп/2003, від 07 квітня 2004 року №9-рп/2004, від 16 травня 2007 року №1-рп/2007, від 02 жовтня 2008 року №19-рп/2008, від 08 жовтня 2008 року №21-рп/2008, в яких визначено, що повноваження Президента України як глави держави визначаються Конституцією України, а це унеможливлює прийняття законів, які встановлювали б інші його повноваження.

Таким чином, вирішення питань, поставлених проектом рішення, не входять до повноважень Президента України, що прямо передбачені нормами Конституції України (стаття 106).

Аналогічно, більшість з викладених у зверненні покликань та вимог не входять у повноваження і решти органів (Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України), до яких спрямоване звернення.

Приймаючи до уваги важливість порушеного у зверненні питання як для населення міста Запоріжжя, так і Запорізької області, України в цілому, а також для майбутніх поколінь, **з метою забезпечення дієвості звернення та своєчасності реагування на нього** та з огляду на об'єктів звернення (підприємства 1 класу гірничо-металургійної промисловості), що є бюджето - та місто -формуючими на території області, звертається увага на таке.

Стаття 50 Конституції України проголошує право кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Аналогічне право закріплено у статті 9 Закону «Про охорону навколишнього природного середовища». Гарантом дотримання права на екологічну безпеку виступає держава. Її місією у цьому сенсі повинно бути підтримання навколишнього природного середовища у безпечному та здоровому стані, невиснажливе використання природних ресурсів. Цього можна досягти через інтеграцію екологічної політики у системі державної політики в якості пріоритетної складової на основі принципів сталого розвитку.

Механізм організації та здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади та органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, органів місцевого самоврядування у процесі здійснення такого моніторингу і забезпечення зазначених органів інформацією для прийняття рішень, пов'язаних із станом атмосферного повітря, та інформування населення про такий стан визначає

Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 №827.

Таким чином, питання екологічного моніторингу з урахуванням Директиви 2008/1/ЄС в національному законодавстві врегульовано.

Що стосується імплементації в національному законодавстві Директиви 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення), з урахуванням мотивів звернення, то в даному випадку звертається увага на необґрунтованому **звуженню суб'єктів, які впливають на стан атмосферного повітря міста Запоріжжя виключно промисловими підприємствами 1 класу (групи).**

Що стосується заявленого клопотання про посилення відповідальність за порушення термінів реалізації природоохоронних заходів підприємствами шляхом призупинення дії дозволів на викиди, управління звертає увагу на таке.

Єдиний механізм проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами визначає Порядок проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян - підприємців, які отримали такі дозволи, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2002 №302.

Наведений Порядок не містить умов (можливостей) **призупинення дії** дозвільного документу, вказане не може бути реалізовано і з практичної точки зору, оскільки тимчасове зупинення дії дозволу є не відновлювальною та незворотною дією, аналогічною його анулюванню.

Решта доводів та покликань проекту рішення (звернення) не спростовує вищевикладеного та підлягає уточненню і коригуванню.

Враховуючи наведене, управління приходить до висновку про необхідність ґрунтованого доопрацювання проекту рішення, приведення його у відповідність до вимог чинного законодавства, урахування сучасних вимог та стандартів у цій сфері.

Начальник управління Є. МОРОЗ

02 жовтня 2019